

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumato-graphia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput XIX

urn:nbn:de:bsz:31-97032

CAPUT XIX.

DE SALMONE & TURDO.

Salmo circa Coloniā bicubitalis est, apud Misēnos & Dessāviā circa Albim fluvium majores à libris viginti quatuor usque ad triginta sex accedunt. In Helvetia circa Tigurum triginta sex librarum aliquando graviore capiuntur. Intestinum in eo in plures partes sicut in digitos dividi, ait *Albertus Gesnerus* in dissecto à faucibus patulis duos se observasse meatus scribit, deorsum protensos, unum ad ventriculum, quem œsophagum vocant, alterum anonymum. In Mulda fluvio si Præcipitium aquæ, juxta Dessāviā secundo ac tertio frustra saltu superare conatus fuerit, vadum petit, eoque in loco sub lapidibus & saxis delitescens, emaciatur, ænei coloris maculis impletur, rostrumque in magnum hamum inflectit, in Scotia autumnō rivulis plerumque aut locis vadosis coeuntes junctis ventribus ova pariunt, sabuloque contegunt, quo tempore masculus adeo lactibus, genitura, fœmina ovis exhausta est, ut nequicquam præter ossa ac spinas pellemque supersit. Macies illa contagii loco habetur, cum obvios quoscunque sui generis inficiant. Rei indicium, quod sæpe uno latere extenuati capiuntur; reliquo non ita. Ex ovis arena obrutis pisciculi ineunte vere nascuntur adeo molles, ut donec digiti magnitudinem non exceßerint, manu compressi velut humor concretus distillant. Tum primum natura duce ad mare pergunt, vigintique dierum spacio aut paulo majore, incredibile dictu, qualem in magnitudinem excrescant. Ibidem venientes ex mari flumine adverso, mirabile de se spectaculum præbent. Flumina enim hinc atque illinc angustis pressa rupibus, ac proinde veloci demissa cursu, ubi prærupto casu descendunt, non per canalē statim prodeunt, sed incurvatæ undæ impetu paululum per aëra feruntur, antequam cadant. Vivaces

vaces esse cordis extracti vivacitas ostendit. Testatur Robertus Constaninus, sese Basileæ exenterati Salmonis cor, aquosa aspersum sanie, ultra diem vivere conspexisse. *Turdorum* aliquot sunt species. Quidam veluti Apophyses habent è mento dependentes, cutaceas subflavi coloris. Toti aureo magna ex parte, item amethystino, cæruleoque magna ex parte variant. Oculi maximi sunt, quorum auream pupilam circulus ambit niger, nigrum rursus aureus, aureum cæruleus, hunc iterum aureus, ac tandem niger alius omnes ambit. Pinnæ ad branchias aureæ omnino sunt, pectoris vero totæ cæuleæ, præter earum nervos, qui aurei sunt. Quæ vero ab ano est, item quæ in dorso ac cauda, qua uropygio junguntur, aureæ sunt; sed maculis parvis sanguineis respersæ, cætera cæuleæ.

CAPUT XX.
DE TORPEDINE
& THUNNO.

DE *Torpedine* nil habeo quod dicam, nisi quod torpore manus afficiat: hincque illi nomen. Id autem tam efficaciter, ut priusquam capiatur per rete vel arundinem id afficiat. Hoc astu usâ, limo & cano obducta venatur pisciculos. Mirum. *Plut. l. i. Vranim.* *Thunni* quamvis in plutimis capiantur locis: circa Byzantium tamen maxime. Nam postquam Cyaneas insulas attigerint, transierintque ex ripa Chæcedonia, albicans occurrit petra quædam, tantumque bestiis ipsis incurrit terroris, ut è vestigio in ulteriorem convertantur ripam: quas cum præceps aquarum cursus corripiat, & innata locorum aptitudo maris fluxum ad Byzantium cornuque Byzantii deflectat, & eo naturæ impetu propellat, in insidias incidere mirum non est. Alias generatio illorum in Mæoticis sic paludibus. Inde cum medicum increverint, erumpunt grege facto per os ipsum, ac propter litus Asiaticum

PIS
et usque ad Trapezum
capitales ac frigora,
tenne, in profundis
sua, qui Melas cognoscitur
piscibus atendis idoneis
tempore crescentibus
videtur: nam *Plinius*
et, ut secundo fluctu
non alter intrare, al
tandem *Aristoteles* et
mes cum subeunt, et
tate admovetur; qu
tatur, quia dextro
ho hebetius. Not
mphylli variis apud
hoc ad stipulat am
siste *Luceiz* testatur
sica, altera *Thunnus*
sua inscriptione P
in profunde, ut fom

CA
DE VE
&

[*Raniscopus* piscis
vivax, inquit *Bell*
sitas, nihilominus
suum voracissimus.
non habet, quæ pisci
se ad dormine vel id
tatis, eo usque vesca
squam os redandet.
est, brevis tamen &
sige ossis, durior,
tempore nonnunquam
genatur magnitudine
sua ad sesquipalmu